

Les cent karmas

ལས་བརྒྱ་ཐམ་ <«གཡུང་»ཐམས།>
Les cent karmas

Sixième feuillet

བས་པོ་དྲུག་པ།
Sixième feuillet

L'histoire de Gopā

ས་འཛོམ་ཞེས་བྱ་བ་ནི།
Celle nommée Gopā

Voici une histoire que le Bienheureux conta lorsqu'il séjournait à Kapilavastu.

གྲོང་གཞི་སེར་སྤྱི་གནས་ན་བཞུགས་ཏེ།
Cette histoire [fut contée] alors que le Bienheureux séjournait à
Kapilavastu.

Lorsque Devadatta eut tué Utpalavarṇā et qu'il eut été expulsé du royaume par le roi Prasenajit, il se rendit dans le pays de Kapilavastu et pensa : « Je ne parviendrai pas à tuer l'ascète Gautama. De plus, je ne possède pas les moyens qui sont les siens. Ce que je peux faire est attirer à moi la reine et l'entourage de Siddhārtha. Ceci me permettra de jouir de leur compagnie en tant que roi et de régner à sa place. »

གད་གི་ཚེ་ལྷ་སྤྱི་གྱིས་ལྷུང་བ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«ཙྰ་»ལྷ་སྤྱི་གྱིས་ལྷུང་བ། «རྩང་»«ཞོལ་»ལྷ་སྤྱི་གྱིས་ལྷུང་།> ལའི་ཁ་དོག་མ་བསད་ <«གཡུང་»གསད།> ནས་
Lorsque Devadatta eut tué Utpalavarṇā et
དེ་རྒྱལ་པོ་གསལ་རྒྱལ་གྱིས་ཡུལ་ནས་བསྐྱད་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྩང་»«ཙྰ་»«ཞོལ་»-དེ།> ཡུལ་སེར་སྤྱི་གནས་སུ་མོང་ནས་
qu'il fut expulsé du royaume du roi Prasenajit, il alla dans le pays
de Kapilavastu et
བསམས་པ་
il pensa : «
བདག་གིས་དགོ་སྤྱོད་ལྷོ་ཏ་མ་གསོད་ཀྱང་མ་རུས་ལ།
Je ne parviendrai pas à tuer l'ascète Gautama. De plus,
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱང་མ་ཐོབ་ཀྱིས་ <«ཞོལ་»ཐོབ་ཀྱི།>
je n'ai pas obtenu les moyens du Bouddha. Donc,
བདག་མོང་ལ་
je vais aller et
དོན་གྲུབ་ཀྱི་བཙུན་མོ་ <«ཞོལ་»མ་མེ།> འཁོར་རྣམས་ཁ་དྲངས་ཏེ།
je vais attirer à moi la reine et l'entourage de Siddhārtha et
དེ་དག་དང་བསྐྱོངས་ལ་
je vais rester en leur compagnie et
རྒྱལ་ས་ཐོབ་ནས་
j'obtiendrai la royauté et
རྒྱལ་པོ་བྱའོ་སྟུང་དུ་
je régnerai »,

བསམས་ཏེ།
pensa-t-il. Puis,

Il envoya un message à la reine de Siddhārtha : « Yaśodharā, regarde ce que fait à présent celui qui se complaît dans les mauvaises actions. Il prend soixante mille épouses et subvient à leurs besoins. Mais si ce n'est pas pour profiter entièrement des désirs, à quoi bon prendre des reines et les entretenir ? Maintenant, si tel est ton désir, nous pourrions m'obtenir le statut de roi. Tu retrouveras toute ta gloire et tous les privilèges. »

དེས་གཤགས་འཛིན་མ་ལ་ཕྱིན་ <«ཞེས་»འཕྱིན།> ཕ་ཞིག་བཏང་སྟེ།
il envoya un message à Yaśodharā : «
གཤགས་འཛིན་མ་
Yaśodharā,
ད་ <«ཉེ་»ཤི།> ཞི་སྟོན་པ་ལ་དགའ་བ་དེས་ཅི་བྱས་ <«ཅུ་»ཞི་སྟོན།> ཕ་ལ་ལྟོས།
regarde ce que celui qui aime les mauvaises actions fait maintenant.
བུད་མེད་བྲུག་ཁྱི་རྩུང་མར་སྤངས་ནས་
Il prend soixante mille femmes comme épouses et
སྟུག་པར་བྱས་པ་འདིས། གཤ་ཏེ་དེས་འདོད་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྟུད་པར་མི་འདོད་ན་ནི་བཙུན་མོ་སྤངས་ཏེ་
prend soin d'elles. Par rapport à ça, s'il ne veut pas profiter
entièrement des désirs, prendre des reines et
གཞག་ཀྱང་ཅི་དགོས།
les garder, à quoi ça sert ?
ད་ <«ཉེ་»ཤི།> ཡང་གཤ་ཏེ་ཚུད་དགའ་ན་ནི་བདག་ཅག་གིས་ཀྱང་རྒྱལ་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ་
Maintenant, si tel est ton désir, nous pourrions obtenir le statut de
roi et
[65a]ཚུད་ཀྱང་སྟོན་བཞིན་དུ་དཔལ་ལ་དང་སྐལ་བ་ <«གཡང་»དཔལ་དང་བསྐལ་བ། «པེ་»དཔལ་དང་བསྐལ་བ།> དང་ལྷན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
tu obtiendras comme avant la gloire et les privilèges »,
སྟོང་རོ།
fit-il dire.

Yaśodharā raconta à Gopā le message que Devadatta venait de lui faire parvenir. « Voilà ce que nous ferons, répondit Gopā. Nous l'amadouerons pour qu'il vienne ici. Nous pourrions ensuite l'humilier et le renvoyer d'où il vient. Alors, il aura été rabaissé à ce qu'il est réellement. » Elles renvoyèrent le message suivant : « Devadatta, viens donc dans le palais royal. Nous pourrions alors réfléchir à la stratégie pour t'installer sur le trône. »

དེ་ནས་དེ་ཐོས་མ་ཐག་དུ་གཤགས་འཛིན་མས་ས་འཛོམས་ལ་བསྟན་དེ།
Ensuite, dès qu'elle eut entendu ceci, Yaśodharā le raconta à Gopā :
«
ས་འཛོམས་
Gopā,
མྱ་སྟོན་ <«གཡང་»འཛོམས་ལྟེན། «པེ་»འཛོམས་ལྟེན། «རྣ་»ཞེས་»འཛོམས་ལྟེན།> གྱིས་ནི་བདག་ལ་འདི་སྟོན་ཅེས་སྟོང་རོ་ཞེས་
voici ce que Devadatta m'a fait dire »,
བྱས་སོ།
dit-elle.

དེ་ནས་ས་འཛོམ་བརྩུན་མོའི་འཁོར་གྱི་སྒྲོལ་གས་གྱི་ཐེམ་རྒྱས་གྱི་མགོ་ལ་འདུག་ནས་

meurtri, il en sortit et
མོང་ནས།
il s'en alla. Puis,

Le voyant arriver, Kokālika, Khaṇḍadravya, Kaṭamorakatiṣya et Samudradatta s'exclamèrent : « Devadatta, qu'est-il arrivé ? Il semble que tu aies bénéficié des voluptés de l'entourage de la reine, de leurs faveurs suprêmes ! » Peu après, les moines eurent vent de ces mésaventures et en informèrent le Bienheureux.

དེ་ཀོ་ <«ཙ»ཀ།> ཀ་ལི་ཀ་དང་ཁན་ད་བབ་བྱ་དང་ཀ་ཏ་མོ་ལ་ <«ཀཡང་»ལི་»ཤེ་»ལྷ་ར་»ཙོ་»ལོ་ལ་»ཀ།> ཏི་ཕྱ་དང་རྒྱ་མཚོས་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱི་ཐད་དུ་མོང་སྟེ།
il alla auprès de Kokālika, Khaṇḍadravya, Kaṭamorakatiṣya et
Samudradatta et
དེ་དག་གིས་དེ་མཐོང་ནས་
ils le virent et
སྟེས་པ།
dirent : «
ལྷ་བྱིན་ <«ལྷ་»ལོ་ལ་»ལྷ་ས་བྱིན།>
Devadatta,
འདི་ཅི་ཞིག་
qu'est-ce donc ?
བཙུན་མོའི་འཁོར་གྱི་གནད་ <«ལི་»ཙོ་»ལྷ་ར་»ལོ་ལ་»ལྷ་ར་»ཙོ་»ལོ་ལ་»ལྷ་ས་བྱིན།> འཁོར་གྱི་བདེ་བ་དག་ལེགས་[65b]པར་བྱོང་མོད།
Il semble que tu aies bénéficié (lit. expérimenté) des voluptés de
l'entourage de la reine, des suprêmes faveurs de l'entourage de la
reine. »
དེ་ནས་སྐབས་དེ་དག་སྟོང་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོས་ནས་
Ensuite, à ce moment, les moines l'entendirent et
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་གསལ་དྲི།
ils informèrent (lit. dire) le Bienheureux.

« Vénérable, dirent-ils, voyez la manière dont Gopā a humilié Devadatta en public.
— Ce n'est pas uniquement maintenant que ceci arrive, répondit le Bienheureux.
Écoutez donc comment elle l'avait déjà humilié dans le passé.

དགེ་སྟོང་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོས་སངས་རྒྱལ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་བྱས་པ།
Les moines s'adressèrent au Bienheureux Bouddha : «
བཙུན་པ་
Vénérable,
ས་འཚོ་ <«ཀཡང་»མཚོ།> མས་ལྷ་བྱིན་ <«ལྷ་»ལོ་ལ་»ལྷ་ས་བྱིན།> མི་མང་སར་ཇི་ལྟར་དམའ་ <«ཀཡང་»སྟེ།> བས་པ་ལ་གཟིགས།
posez votre regard sur la manière dont Gopā a humilié Devadatta en
public (lit. à l'endroit de beaucoup de personnes). »
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ <«ཀཡང་»ཤེ་»བསྟུགས།> པ།
Le Bienheureux dit : «
ད་ལྟར་འབའ་ཞིག་དུ་མ་ཟད་ཀྱི་
Ce n'est pas uniquement maintenant [que ceci est arrivé]. En effet,
འདས་པའི་དུས་ན་ཡང་ས་འཚོ་མས་ལྷ་བྱིན་ <«ལྷ་»ལོ་ལ་»ལྷ་ས་བྱིན། <«ལི་»ཙོ་»ལྷ་བྱིན།> ཇི་ལྟར་དམའ་ <«ཀཡང་»སྟེ།> བས་པ་དེ་ཙྏན་ཅིག །
Écoutez comment Gopā a humilié Devadatta dans le passé.

Moines, dans un passé lointain, le roi nommé Brahmadatta régnait depuis la ville de Vārāṇasī. Dans le pays de Videha, le roi Mahendrasena régnait. Ces deux rois voisins, qui étaient en conflit, faisaient périr de nombreux êtres dans les batailles qu'ils engageaient à intervalles réguliers. Un jour, le roi Brahmadatta de Kāśī discutait de femmes avec ses ministres. Il leur demanda : “Parmi vous, qui a vu des femmes belles, bien proportionnées et jolies à ravir ? Où se trouvaient-elles ?” Certains ministres répondirent. Puis, l'un d'eux prit la parole : “Dieu parmi les hommes, oubliez toutes ces femmes. Aucune d'elles n'égale en beauté la noble épouse du roi de Videha.” Le roi fut aussitôt frappé par la flèche du désir. Il réfléchit : “Je ne parviendrai pas à l'approcher tant que je suis en mauvais termes avec le roi Mahendrasena. Il faut que je fasse la paix avec lui. Ensuite, tout sera facile.”

དགེ་སློང་དག་

Moines,

སྔོན་བྱུང་བ་འདས་པའི་དུས་ན། སྲོང་ཁྱེར་བ་རྩ་ཆ་སྤྲོད། རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་བྱེད་དོ། །

dans une époque maintenant révolue, dans la ville de Vārāṇasī, le roi nommé Brahmadatta régnait.

ཡུལ་པི་དེ་ཉ་ན་ནི་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱལ་པོ་བྱེད་དེ།

Dans le pays de Videha, le roi nommé Mahendrasena régnait et

དེ་གཉིས་པན་ཚུན་མི་འབྲན་པས་དུས་དུས་སྐྱེ་བོ་མང་པོ་ཁ་འདྲོག་པར་བྱེད་དོ། །

ils ne s'entendaient pas et de temps à autres, ils faisaient périr de nombreux êtres.

དེ་ནས་བྱི་ཞིག་ན་གྲ་ <«གཡུང་» «པེ་» «ལ་བེ་»> ཞིའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་སྟོན་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཞབས་འབྲིང་ <«གཡུང་» «ཞུ་མིང་། «པེ་» «ཞབས་བྲིང་།»> བྱས་ཏེ་འཁོད་པའི་ནང་དུ་བྱེད་

མེད་ཀྱི་གཏམ་གྱི་སྒྲེང་བསྐྱངས་ <«གཡུང་» «ཞེད་སྐྱངས། «པེ་» «པེ་» «ལྷ་རྩ་» «ཞེད་སྐྱངས། «ཙོ་» «ཞེད་སྐྱངས།»> ནས།

Ensuite, plus tard, le roi Brahmadatta de Kāśī discutait de femmes au milieu de (lit. se tenant au dans) l'assemblée des ministres pour le servir :

ཁྱེད་ཀྱི་ནང་ན་སྤྲད་གིས་བྱུང་མེད་གཞུགས་བཟང་ཞིང་བཟླ་ <«གཡུང་» «པེ་» «པེ་» «ལྷ་རྩ་» «ཙོ་» «ལྷ་རྩ་»> ན་སྐྱེག་ལ་མཛེས་པ་དག་གང་དུ་མཐོང་ཞེས་

“Parmi vous, lesquels d'entre vous ont vu des femmes au corps harmonieux, qui sont belles et agréables au regard et à quel endroit ?”

དེས་ནས།

demanda-t-il. Puis,

དེར་སྐྱས་བྱུང་མེད་ཇི་ལྟ་བུ་མཐོང་བ་དེས། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་གསོལ་དོ། །

là, ceux qui en ont vues dirent au roi comment elles étaient (lit. comment ils les avaient vues).

དེར་གཅིག་ཅིག་གིས་སྐྱེས་པ།

Alors, l'un dit :

ལྷ་

"Deva,

དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལྟ་ཞོག་གི་

oubliez (lit. laissez de regarder) toutes celles-là.

པི་དེ་ཉ་ནི་རྒྱལ་པོའི་བུའོན་མོ་དམ་པ་དེ་དང་ <«གཡུང་» «པེ་» «པེ་» «ལྷ་རྩ་»> བྱུང་གཞུགས་འདྲ་བ་ནི། བྱུང་མེད་སྤྱི་ཡུལ་མ་མཆིས་སོ་ཞེས་

Il n'y a aucune femme qui a un corps semblable à la noble épouse du roi de Videha",

བྱས་ནས།

dit-il. Puis,

དེ་ཐོས་མ་ཐག་དུ་རྒྱལ་པོ་དེ་འདྲོད་ཆགས་ཀྱི་མདས་པོག་ནས་

dès qu'il eut entendu ceci, le roi fut touché par la flèche du désir et

དེས་བསམས་པ།

il pensa :

བདག་གིས་ <«གཡང་» «པེ»+ཁང་།> རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་ <«གཡང་» «པེ» བཞི།> དང་མི་འབྲུན་བཞིན་དུ་ནི་དེ་དང་ཕྱད་པར་བྱ་མི་རུས་ཀྱིས་ <«ཞོལ་» གྱི།> |

"Je ne parviendrai pas à la rencontrer tandis que je suis en mauvais termes avec le roi Mahendrasena. Donc,

བདག་གིས་སྐར་དེ་དང་མཇལ་ <«གཡང་» «པེ»+འཇལ།> དུས་བྱས་ནས།

pour commencer, je vais faire la paix avec lui et

དེའི་འོག་དུ་སྐྱེ་བར་འབྱུང་འོས་སྐྱེ་བ་དུ་

ça sera facile après cela",

བསམས་ནས་

pensa-t-il. Puis,

Après avoir fait la paix, le roi Brahmadatta envoya une messagère à la reine qu'il convoitait : "Sachez que vous êtes la raison de tous mes efforts pour faire la paix avec Mahendrasena. Veuillez donc permettre que nous nous rencontrions." Elle informa aussitôt le roi Mahendrasena :

"Dieu parmi les hommes, le roi Brahmadatta dit me vouloir et essaie de me rencontrer.

Si vous me l'ordonnez, dieu parmi les hommes, je me ferai un plaisir de l'humilier.

— Fais comme il te plaît, répondit-il, mais fais en sorte qu'il arrive entre mes mains.

— Dieu parmi les hommes, je ferai en sorte que vous puissiez faire de lui ce qu'il vous plaira. Entre temps, veuillez ne pas vous offusquer de mes agissements." Alors, elle fit dire au messager qu'elle ne pourrait pas le rencontrer tant que son roi serait en vie, qu'il devait d'abord le tuer.

རྒྱལ་པོ་ཆངས་པས་བྱིན་གྱིས་པེ་དེ་ཉེ་ <«ལི་» «ལྷར་» ཉེ་ཉེ། «ཙྰ» ཉེ་ཉེ། «ཞོལ་» དེ་ཉེ།> རྒྱལ་པོ་དང་མཇལ་ <«གཡང་» «ལི་» «པེ་»+མཇལ།> དུས་བྱས་པའི་ <«གཡང་» «པེ་» བ།> འོག་དུ་

རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྡེ་དེ་བཙུན་མོས་བུད་མེད་པོ་ཉར་བཏང་སྟེ་ <«གཡང་» ཉེ།> |

après que le roi Brahmadatta ait fait la paix avec le roi de Videha, il envoya une messagère à la reine du roi Mahendrasena :

བདག་གིས་དབང་ཆེན་སྡེ་དང་མཇལ་དུས་བྱས་པ་ཅི་ཡང་བུད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡིན་གྱིས་ <«ཞོལ་» གྱི།>

"Tout ce que j'ai fait pour faire la paix avec Mahendrasena est pour vous. Donc,

དེ་ཞེས་པར་གྱིས་ལ་

sachez-le et

ཅི་ནས་བདག་ཁྱོད་དང་ཕྱད་པར་འབྱུང་བ་ <«གཡང་» «པེ་»+འབྱུང་བ།> དེ་ལྟར་གྱིས་ཞིག་ཅེས་

faites tout de façon à ce que nous puissions nous rencontrer",

སྤྱིར་རོ། |

fit-il dire.

དེ་ནས་དབང་ཆེན་སྡེ་དེ་བཙུན་མོས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐྱོན་ཏེ།

Ensuite, la reine de Mahendrasena le raconta au roi :

ལྷ་

"Deva,

རྒྱལ་པོ་ཆངས་པས་བྱིན་དེ་ནི་བདག་འཆལ་ཞེས་དོན་དུ་ <«གཡང་» «ལི་» «པེ་» «ལྷར་» «ཙྰ» «ཞོལ་»+དུ།> སྐབ་[66a]ཅིང་མཆིས་གྱིས་ <«ཞོལ་» གྱི།>

le roi Brahmadatta dit me vouloir et est entrain de faire le

nécessaire pour ça (lit. accomplit cet objectif). Donc,

གལ་ཏེ་ལྷ་ས་བདག་ལ་བཀའ་སྐྱེལ་ན་ནི་བདག་གིས་དེ་དམའ་དབབ་པར་འཆལ་ <«གཡང་»+སྐྱེལ་བཅུ་ཚལ།> འོ་ <«གཡང་» «ལི་» «པེ་» «ལྷར་» «ཙྰ» «ཞོལ་»+ལོ།> ཞེས་

Deva, si vous me l'ordonnez, je vais l'humilier",

བྱས་པོ། |

dit-elle.

དེ་ནས་དེས་སྒྲུས་པ།

Alors, il dit :

ཁྱོད་ཇི་ལྟར་དགའ་བ་དེ་བཞིན་དུ་གྱིས་ལ།

"Fais comme il te plaît et

ཅི་ནས་དེ་ <«གཞུང་» «ལི་» «ལེ་» «སྐར་» «ཙོ་» — དེ།> ངའི་ལག་ཏུ་འོང་བར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་གྱིས་ <«གཞུང་» «བཞིས།» «ཙོ་» «གྱིས།»> ཞིག །

fais ce qu'il faut pour qu'il arrive entre mes mains."

དེས་སྒྲུས་པ།

Elle répondit :

ལྷ་

"Deva,

ཇི་ལྟར་དགྱེས་ <«གཞུང་» «ལི་» «ལེ་» «སྐར་» «ཙོ་» «ཞོལ་» གྱི།> བ་བཞིན་དུ་མཛད་དུ་མཆིས་པར་བདག་གིས་བགྱི་བར་འཛུལ་གྱིས་ <«ཞོལ་» གྱི།> །

je ferai (lit. je me trouve à faire) ce qui vous permettra de faire
ce qui vous plaira. Donc,

ཐུགས་མི་རྒྱུ་བར་གསོལ་ཞེས་

veuillez ne pas vous offusquer (lit. que votre cœur ne soit pas
petit)" ,

བྱས་ནས་

dit-elle. Puis,

དེས་དེ་ལ་ཕོ་ཉེ་ལན་སྤྱིང་སྟེ་ <«གཞུང་» «ལི་» «ལེ་» «སྐར་» «ཙོ་» «ཞོལ་» རོ།> །

elle lui répondit par le messenger :

རྒྱལ་པོ་འདི་གསོན་པོར་འདུག་བཞིན་དུ་ནི། བདག་གིས་ཁྱོད་དང་མཇལ་བར་བགྱི་བའི་རྩི་ཐོགས་གྱིས་

"Tant que ce roi sera en vie, je serai incapable de vous rencontrer.

Donc,

འདི་སོད་ཅིག་དང་།

tuez-le donc.

དེའི་འོག་ཏུ་བདག་དང་མཇལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་

Après cela, nous nous rencontrerons",

སྤྱིང་རོ། །

fit-elle dire.

“En bons termes avec lui, pensa Brahmadatta, je ne peux pas déceimment le tuer. Je vais à nouveau me mettre en désaccord avec lui.” Ceci fait, il apprêta les quatre parties de son armée, alla dans le pays de Videha et assiégea la capitale. Les batailles qui eurent lieu firent périr d’innombrables êtres. La reine de Mahendrasena fit dire à l’assiégeant par un messenger : “Si vous êtes venus ici pour moi, à quoi bon faire périr tant d’êtres ? Prenez l’apparence d’un être ordinaire et venez dans la ville me rencontrer.”

དེ་ནས་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་བསམས་པ་

Ensuite, Brahmadatta pensa :

མི་འཐུན་པར་མ་བྱས་ཀྱི་བར་དུ་ནི། བདག་གིས་དེ་བསད་ <«ཞོལ་» «གསལ།»> དུ་མི་རུང་གིས་

"Tant que je ne suis pas en désaccord, il n'est pas convenable que je
le tue. Donc,

བྱིར་ <«གཞུང་» «ལི་» «ལེ་» «སྐར་» «ཙོ་» «གྱིས་བྱིས།» «ཞོལ་» གྱི། བྱིར།> ཡང་བདག་གིས་དེ་དང་མི་འཐུན་པར་བྱའོ་སྒྲུལ་དུ་

je vais à nouveau me mettre (lit. faire) en désaccord avec lui",

བསམས་ནས།

pensa-t-il. Puis,

རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྟེ་དང་བྱིར་ཡང་མི་འཐུན་པར་བྱས་ནས།

le roi Brahmadatta se mit (lit. fit) à nouveau en désaccord avec le
roi Mahendrasena et

དཔུང་གི་ཚྲིག་ཡན་ལག་བཞི་གོ་བསྐྱོར་རྟེ།
 il apprêta les quatre parties de l'armée et
 ཡུལ་པི་དེ་ཉར་སོང་ནས་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«སྐར་»«ཙོ་»གི>
 il alla dans le pays de Videha et
 ཁོང་ཁྱིམ་དཔུང་གི་ཚྲིག་ཡན་ལག་བཞི་གོ་བསྐྱོར་རྟེ།
 il encercla la ville avec les quatre parties de l'armée et
 འདུག་གོ། །
 il se posta [là].
 དེ་དེ་ན་འདུག་པས་སྐྱེ་བོ་མཉམ་པོ་ <«ཙོ་»ལོ> ཆེ་ལ་འདོག་པར་བྱེད་དོ། །
 Puisqu'il était là, il fit périr d'innombrables êtres.
 དེ་ནས་དབང་ཆེན་སྤེའི་བཙུན་མོས་ཕྱིན་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«སྐར་»«ཙོ་»«ཞོལ་»ཕྱིན> སྤྱིང་སྟེ།
 Ensuite, la reine de Mahendrasena lui envoya un message :
 ཁྱོད་འདིར་གཤེགས་པ་ཅི་ཡང་རུང་བ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་བདག་གི་ཕྱིར་དུ་བསམ་ན་
 "Puisqu'être venu ici et tout ce que vous faites est pour moi,
 སྐྱེ་བོ་མང་པོ་དགུམ་ཅི་འཚལ་གྱིས་ <«ཞོལ་»གྱི>
 pourquoi faire périr de nombreux êtres ?
 ད་ཡང་མི་མཉམ་པའི་ཆ་ <«གཡུང་»ཆུ> ལུགས་སུ་ཞུགས་ལ་
 Maintenant, revêtez (lit. engagez-vous) l'apparence d'un homme
 ordinaire et
 ཁོང་ཁྱིམ་གྱི་ནང་དུ་གཤེགས་རྟེ།
 venez dans la ville et
 བདག་དང་མཇལ་བར་མཛད་དུ་གསོལ་ཞེས་
 veuillez me rencontrer",
 སྤྱིང་རོ། །
 fit-elle dire.

Le roi Brahmadatta de Kāśī suivit les instructions et se rendit au palais comme demandé. Dès son arrivée, la reine de Mahendrasena se saisit de lui et informa le roi que son ennemi était à sa disposition. Il fit venir le prince, les ministres, les marchands, les riches et les capitaines. Devant eux, il frappa de ses pieds la tête du roi Brahmadatta de Kāśī, puis donna l'ordre de tuer "cette chose pour qu'il ne pratique plus l'adultère avec les femmes d'autrui." "Dieu parmi les hommes, demanda la reine, une telle humiliation n'est-elle pas une défaite pire que la mort ? Que reste-t-il en lui qui ne soit déjà tué ? Veuillez le relâcher." Son époux le roi accéda à sa demande.

དེ་ནས་དེ་ <«གཡུང་»རྟེ> ཐོས་མ་ཐག་ཏུ་ཀུ་ཤིའི་ <«གཡུང་»«པེ་»«ལེའི་»ཀུ་ཤི> རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་ཐབས་ཇི་ལྟར་བསྐྱོར་པ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«སྐར་»«ཙོ་»«ཞོལ་»པ།> བཞིན་དུ་
 རྒྱལ་པོའི་ཕྱི་བྱང་གི་ནང་དུ་འོངས་སོ། །
 Ensuite, dès qu'il entendit ceci, le roi Brahmadatta de Kāśī vint dans le palais en suivant la méthode qui lui avait été décrite.
 དེ་འོངས་མ་ཐག་ཏུ་དབང་ཆེན་སྤེའི་ <«གཡུང་»བདེན། «པེ་»པ་དེན།> བཙུན་མོ་དེས་བསྐྱོང་ནས།
 Dès qu'il arriva, la reine de Mahendrasena se saisit de lui et
 རྒྱལ་པོ་ལ་སྤྱན་རྟེ།
 elle dit au roi :
 ལྷ་
 "Deva,
 ཚངས་པས་བྱིན་ནི་ལྷས་ཅི་དགྲུས་པར་མཛད་དུ་མཆིས་པར་གྱུར་ལགས་སོ་ཞེས་
 Brahmadatta est là pour que vous fassiez tout ce qu'il vous plaira",

བྱས་སོ། །

dit-elle.

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྤེལ་རྒྱལ་པོ་འཛིན་སྤེལ་དང་། སྒྲོན་པོ་དང་། ཚོང་དཔོན་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་། དེ་དང་དཔོན་ཐམས་ཅད་བསལ་གས་

<«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> ནས།

Ensuite, le roi Mahendrasena rassembla le prince, les ministres, les marchands, les riches et les capitaines et

ཀླ་ཤིའི་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་བྱིན་གྱི་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> མགོ་ཐོར་[66b]དྲོག་པས་བསྒྱུན་ཏེ་

il frappa de ses pieds la tête du roi Brahmadatta de Kāśi et

སྒྲུས་པ།

dit :

འདི་ཅི་ནས་བྱིན་ཆད་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> གཞན་གྱི་རྒྱུང་མ་ལ་བྱི་ <«ཙོ་»བྱིན་།> ཐོ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བར་སོད་ཅིག་ཅེས་

"Tuez cette chose (lit. ceci) pour qu'il ne pratique plus l'adultère avec les femmes d'autrui",

བྱས་སོ། །

dit-il.

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྤེལ་ལ་བཙུན་མོས་གསོལ་པ།

Ensuite, la reine dit au roi Mahendrasena :

ལྟོ་

"Deva,

འདི་སྒྲ་ <«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»«རྒྱལ་»དཔལ་། «ཁྱེ་»སྤྱི་།> ཐབ་པ་འདི་ཉིད་གྲུམ་པ་བས་ཆེས་ཐུབ་མ་ལགས་སམ།

cette humiliation n'est-elle pas le vaincre plus que le tuer ?

ད་འདི་ལྷག་པར་དགུམ་དུ་ཅི་མཆིས་གྱིས་

Maintenant, que reste-t-il de plus à tuer ?

ཐོང་ <«གཡུང་»«ཁྱེ་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> ལགས་ཞེས་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།>

Relachez-le",

གསོལ་ནས་

demanda-t-elle. Puis,

གསོན་པོར་གཏང་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> རོ། །

il fut relâché vivant.

Voyez-vous, moines, à cette époque, j'étais le roi Mahendrasena de Videha, qui était installé dans la conduite des bodhisattvas. Gopā était sa reine. Devadatta était le roi Brahmadatta. À cette époque aussi, elle l'a frappée à la tête avec ses pieds et l'a aussi grandement humilié. »

དགེ་སློང་དག་

Moines,

ཇི་སྒྲུམ་དུ་སེམས་

qu'en pensez-vous ?

དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ན་ཡུལ་པི་དེ་ཉིད་རྒྱལ་པོ་དབང་ཆེན་སྤེལ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> བྱུར་པ། བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་གནས་པ་ <«ཙོ་»+གནས་པ།> གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་ཉིད་ཡིན་

ནོ། །

À cette époque, celui qui était alors le roi Mahendrasena de Videha, qui était installé dans la conduite des bodhisattvas, c'était moi-même.

དེའི་ཆོ་དེའི་དུས་ན་བཙུན་མོར་བྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ས་འཆོ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> མ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

À cette époque, la reine d'alors est Gopā elle-même.

དེའི་ཆོ་ཀླ་ཤིའི་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> རྒྱལ་པོ་ཚངས་པས་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> བྱིན་ཞེས་བྱ་བར་བྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་ <«གཡུང་»«ལི་»«པེ་»«རྫོང་»«ཙོ་»བསྐོས་།> དེ་ནི། ལྷ་སྤྱིན་

<«རྫོང་»«ཙོ་»«རྒྱལ་»བྱིན་།> འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ།

À cette époque, celui qui était nommé le roi Brahmadatta de Kāśī est
Devadatta lui-même et

དེའི་ཆེ་ཡང་དེས་འདི་མི་མང་སར་དོག་པས་བསྐྱུན་ཏེ་

à cette époque aussi, elle le frappa de ses pieds à la tête et

ཤིན་ཏུ་སྒྲོ་། <«ལི་»«ལེ་»«ལྟ་»«ཅོ་»«ཞུ་»དཔལ།> སབ་ལོ།

elle l'humilia fortement. »